

Силабус
навчальної дисципліни
Діджиталізація спеціальної освіти
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Спеціалізація 016.01 Логопедія
Галузь знань 01 Освіта
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач	Мицик Ганна Михайлівна, к.пед.н., доцент кафедри прикладної психології та логопедії
Посилання на сайт	-
Контактний тел.	+380508520721 (Telegram)
Е-mail викладача:	kolibri07s@ukr.net
Графік консультацій	вівторок та четвер: 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	4/120	20	20	80	залік
заочна	4/120	6	4	110	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: діджиталізація, цифрові технології, спеціальна освіта, діти з особливими освітніми потребами, вчитель спеціальної освіти, цифрова компетентність.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Діджиталізація спеціальної освіти» є: навчити здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти впевнено, критично та творчо використовувати засоби цифрових технологій для реалізації освітніх та професійних цілей.

Предметом цієї дисципліни є вивчення основних правила мережевої комунікації та кібербезпеки в роботі майбутніх вчителів спеціальної освіти, функціональних можливостей платформи Zoom, цифрових інструментів Google та каналу YouTube, налаштувань та

особливостей роботи з ChatGPT, платформ для створення мультимедійних презентацій та онлайн дошок.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

Зміст курсу:

Модуль 1. Теоретичні засади вивчення сутності процесу діджиталізації спеціальної освіти.

Діджиталізації (інформатизації) спеціальної освіти: визначення та зміст. Поняття «цифрові технології». Переваги та недоліки використання цифрових технологій в спеціальній освіті. Проблеми впровадження цифрових технологій як засобу підтримки навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Цифрова компетентність як запорука ефективного використання цифрових технологій в корекційно-розвитковій роботі вчителя спеціальної освіти. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu (Європейська рамка цифрової компетентності для освітян). ICT Competency Framework for Teacher (UNESCO). Опис цифрової компетентності педагогічного працівника. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників (2021).

Модуль 2. Кібербезпека та специфіка організації мережевої взаємодії в професійній роботі спеціального педагога. Етика віртуального спілкування.

Комп'ютерна безпека та основні Internet-загрози у роботі вчителя спеціальної освіти та дітей у мережі. Критична оцінка інформації та перевірка її достовірності. Небезпечний веб-серфінг. Ризики пошуку інформації та її використання в мережі. Плагіат та авторське право на опубліковані роботи. Конфіденційність інформації.

Спілкування у мережі Internet: основні правила мережевої комунікації. Цифрові інструменти організації мережевої взаємодії учасників освітнього процесу: електронна пошта, соціальні мережі (Instagram, Facebook) та месенджери (Skype, Viber, Telegram, WhatsApp). Форми інтерактивного спілкування: телеконференція, чат, листування електронною поштою, форуми, ведення блогу. Вимоги до побудови ділового листування в електронній пошті. Правила безпеки та етика електронного листування.

Модуль 3. Огляд платформи Zoom та її функціональних можливостей в професійній роботі спеціального педагога.

Інтерфейс, налаштування та основні функції платформи Zoom. Розгляд можливостей синхронної комунікації, чату та додатків платформи для реалізації навчальних та професійних цілей вчителів спеціальної освіти. Обмеження та переваги використання платформи Zoom у корекційно-розвитковій роботі з особами, які перебувають у зоні активних бойових дій чи наближених до них, або на тимчасово окупованій території. Особливості проведення індивідуальних та групових занять у режимі відеоконференції: «за» та «проти». Використання відеоконференції Zoom для проведення індивідуальних консультацій, оцінювання прогресу дітей та надання рекомендацій батькам (особам, що їх заміщують). Дизайн, розробка та застосування віртуального тла. Використання фільтрів та масок у Zoom. Можливі шляхи застосування на корекційно-розвиткових заняттях ZoomApps. Практична частина: розробка власного віртуального тла для корекційно-розвиткового заняття в Zoom.

Модуль 4. Цифрові інструменти Google в роботі вчителів спеціальної освіти.

Розширення Google Chrome в роботі вчителів спеціальної освіти. Google Диск: налаштування доступу до різних об'єктів. Переваги та ефективність використання об'єктів Google Діску в діяльності сучасного вчителя спеціальної освіти. Google Форма: створення форми, знайомство з режимами роботи, функціями, налаштуваннями. Загальнодоступний Google Календар. Google Meet для відеозустрічей. Створення Google Документів, Google Презентацій, Google Малюнків, оформлення практичних напрацювань, алгоритм вбудовування відео, малюнків в Google Презентації. Додатки Google Chrome для розв'язання професійних задач (Languagetool, Screenity, Bitmoji тощо).

Модуль 5. Використання ChatGPT в роботі вчителів спеціальної освіти.

Мовні моделі від OpenAI на базі GPT. ChatGPT: особливості роботи та налаштування. ChatGPT у Google Chrom. Ознайомлення з ChatGPT та його потенціалом у реалізації навчальних та професійних завдань вчителів спеціальної освіти. Використання ChatGPT для підтримки професійного розвитку вчителів спеціальної освіти. Використання ChatGPT для створення індивідуальних навчальних матеріалів та завдань. Як правильно формулювати запити до ChatGPT. ChatGPT для трансформації тексту. Взаємодія вчителів спеціальної освіти з ChatGPT для отримання персоналізованих вказівок, пояснень та допомоги. Використання ChatGPT для наукових досліджень у спеціальній освіті. Етичні та правові аспекти використання ChatGPT у професійній діяльності вчителів спеціальної освіти. AI сервіси.

Модуль 6. Платформи для створення мультимедійних корекційно-розвиткових презентацій.

Потокові та слайдові презентації: визначення, характеристика. Платформи для їх створення (Video Scribe, Powtoon, Power Point, Google Презентації тощо). Переваги презентаційного подання матеріалу. Доступність цифрового контенту для осіб з особливими освітніми потребами та навчальними труднощами: структура, зображення, колір, контраст та адаптивність.

Функціональні можливості програми Power Point. Основні принципи створення мультимедійних корекційно-розвиткових презентацій: індивідуалізація та адаптація змісту і завдань, використання візуальних ефектів та аудіоелементів, інтерактивність та можливість самостійної (під керівництвом батьків) роботи вдома. Етапи створення мультимедійних корекційно-розвиткових презентацій для дітей з використанням тригерів.

Інтерфейс та налаштування онлайн платформи для створення презентацій Nearpod. Приклади використання платформ для створення мультимедійних корекційно-розвиткових

презентацій. Практична частина: розробка власного корекційно-розвиткового контенту з використанням платформ для створення мультимедійних корекційно-розвиткових презентацій.

Модуль 7. Візуалізація освітнього контенту засобами цифрових інструментів.

Інтерфейс платформи Canva. Реєстрація та доступ у Canva. Можливості сервісу та особливості роботи з Canva: каталог шаблонів для редагування, бібліотека зображень та кліпартів, інфографік тощо. Приклади використання Canva для створення дидактичного матеріалу для корекційно-розвиткових занять. Спільне редагування документів. Гейміфікація навчання з використанням Canva: створення ігрових елементів та нагород для мотивації (лідерборди, шкала досягнень, віртуальна валюта тощо) та залучення учнів у корекційно-педагогічний процес. Створення відеотрансляцій чи скрінкастів у Canva.

Навчальне відео, освітній відеоконтент: призначення, засоби, досвід. Можливості цифрових інструментів каналу YouTube для створення навчальних відео. Досвід використання відео прямих ефірів каналу YouTube. Технологія створення освітнього відеоконтенту за допомогою інструментів прямих ефірів YouTube. Завантаження скрінкастів до каналу YouTube та платформи для їх створення (Canva, Zoom, Padlet, додатки від Google).

Модуль 8. Платформи для створення онлайн дошок.

Огляд платформ для створення онлайн дошок (Miro, Jamboard, Microsoft Whiteboard, Padlet та інші). Роль онлайн дошок у синхронному та асинхронному навчанні. Використання онлайн дошок для презентації навчального матеріалу. Можливості колаборації та спільної роботи на онлайн дошках. Функції та інструменти онлайн дошок. Рекомендації щодо організації змісту, використання кольорів, шрифтів та інших дизайнерських елементів на дошці. Специфіка використання та надання доступу до персональної сторінки. Переваги та недоліки онлайн дошок у професійній діяльності вчителів спеціальної освіти. Приклади ефективного їх використання у навчанні та співпраці. Практична частина: розробка контенту для учасників корекційно-педагогічного процесу на онлайн дошках.

Методи навчання:

Наочні методи:

– *Лекція з використанням мультимедійної презентації.* Цей метод передбачає передачу інформації під час лекції викладачем за допомогою мультимедійної презентації, яка може включати текст, зображення, відеофрагменти, цифрові вправи та ігри.

– *Мнемонічний метод.* Охоплює різні техніки та стратегії для полегшення запам'ятовування матеріалу. Це може бути складання інтелектуальних карт, визначення ключових слів або активне пригадування.

– *Конструювання.* Створення різних форм представлення інформації, таких як малюнок, схема чи таблиця, для кращого розуміння, аналізу та запам'ятовування матеріалу.

– *Моделювання.* Створення моделей або ланцюжків, які ілюструють концепції/явища для кращого їх усвідомлення.

Словесні методи:

– *Дискусія.* Обговорення питань та висловлення власних думок щодо певної теми чи проблеми, аргументація своєї точки зору, наведення прикладів.

– *Обговорення.* Аналіз та обговорення конкретного питання чи проблеми з метою досягнення глибшого розуміння теми або окремого питання.

– *Інтелектуальні розминки.* Проведення різноманітних завдань та активностей, спрямованих на розвиток когнітивних здібностей, комунікативних навичок.

–*Пояснення.* Активна участь викладача (здобувача у разі, якщо відбувається навчання одне одного) у поясненні матеріалу, викладанні ключових понять, ілюстрації прикладів та докладного роз'яснення складних або незрозумілих аспектів навчального матеріалу.

Практичні методи:

–*Робота в групах.* Спільне опрацювання завдань чи розробка плану проекту, що сприяє колективному навчанню та обміну думками.

–*Case-study.* Розбір конкретних ситуацій для аналізу та пошуку шляхів розв'язання проблеми.

–*Мозковий штурм.* Генерування ідей для розв'язання конкретної проблеми або завдання.

–*Рольова гра.* Виконання певної ролі та взаємодія в імітованій ситуації.

–*Метод вправ.* Розв'язання практичних завдань для закріплення, розширення та застосування набутих знань та навичок.

–*Метод індивідуальних навчальних проєктів* передбачає, що Ви самостійно обираєте тему для дослідження, проводите аналіз цієї теми шляхом вивчення матеріалів та інформації, а потім презентуєте результати Вашої роботи.

Політика курсу:

Безпека. Оскільки основним пріоритетом в умовах дії воєнного стану залишається Ваша безпека, будь ласка, у разі оголошення повітряної тривоги або ракетних ударів попередьте про це викладача, припиняйте заняття та переходьте в укриття. Якщо немає можливості спуститися в укриття (або його просто немає поблизу), то дотримуйтеся правила двох стін. За можливості повідомте про свій стан після завершення (лекційного або практичного) заняття.

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування Вами практичних занять. Ті, хто за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані впродовж тижня після пропуску за питаннями, визначеними планом заняття.

Академічна доброчесність, використання Chat GPT та професійна етика.

Усі письмові роботи, що виконуються Вами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою <https://textovod.com/unique> та Detect Gpt.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перепародування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Chat GPT можна використовувати під час підготовки до практичних занять чи самосійної роботи тільки у тому разі, якщо це прописано в політиці до самого завдання. У інших випадках робота буде повернена Вам на доопрацювання.

Дедлайни. Дедлайни для здачі практичних завдань будуть вказані в розкладі курсу на платформі Moodle (<https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1482>). Прошу вас дотримуватися цих дедлайнів. Завдання, які подаються після встановленого терміну, можуть не бути прийнятні, якщо не було надано попереднього повідомлення про можливий зміщений дедлайн.

Комунікація. Базовою платформою для нашої взаємодії є Moodle (<https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1482>). Окремо також створено Telegram-групу, яка

призначена для нашої активної комунікації, обміну ідеями, зберігання та обговорення матеріалів і, звісно, підтримки одне одного в навчанні та житті. В ній Ви можете залишати свої запитання, ділитися корисними ресурсами та завжди бути в курсі всіх важливих подій та оголошень від мене та одногрупників. Не соромтеся активно брати участь у дискусіях та запитувати рекомендації. Разом нам буде легше досягти успіху в навчанні та забезпечити стабільність вашого розвитку!

Однак, цінуймо простір кожного. Тому Ваші особисті повідомлення приймаю в Telegram до 20:00 щодня. З моєї сторони, обіцяю відповідати на кожне повідомлення та теж дотримуватись встановленого правила.

Політика курсу може бути доповнена у разі якщо у Вас виникнуть пропозиції.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер); програмне або платформи/вебсервіси (Zoom, Moodle, ChatGPT, Canva, YouTube, Miro, Jamboard, репозитарій та ін.); наочність (мультимедійні презентації, відеофрагменти занять).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання протягом цієї дисципліни буде використовуватися з метою сприяння Вашому особистісно-професійному розвитку. Оцінки не повинні бути джерелом страху або негативних емоцій, а, навпаки, їх слід розглядати як стимул для подальших змін та засіб відстеження особистісно-професійного росту і розвитку. Я обіцяю, що оцінювання буде справедливим і відображатиме Ваші зусилля та досягнення під час вивчення цієї дисципліни.

1. Поточний контроль. Це можуть бути усні виступи або короткі відповіді на запитання (письмові/ усні), створення нотатків (ментальні карти, таблиці, малюнки, схеми); розробка або створення цифрового контенту, навчальних матеріалів; есе, розбір кейсів; само- та взаємооцінювання.

Критерії оцінювання:

Під час оцінювання Ваших робіт та відповідей я звертаю увагу на наступні аспекти:

- Рівень розуміння теми та вміння висловлювати свої ідеї, аргументувати їх.
- Здатність до систематизації інформації та створення структурованих матеріалів.
- Креативний підхід до створення цифрового контенту і навчальних матеріалів.
- Глибина аналізу кейсів та Ваша здатність інтегрувати знання з інших дисциплін для розв'язання поставлених професійних задач.
- Самооцінювання та взаємооцінювання відображають вашу здатність аналізувати власні досягнення та знаходити шляхи самовдосконалення.

2. Підсумковий контроль:

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**.

Бали розраховуються наступним чином:

одля здобувачів денної форми навчання: поточний контроль (10 бал.*8 модулів) + індивідуальне завдання (20 балів) = 100 балів

одля здобувачів заочної форми навчання: поточний контроль (завдання, які є обов'язковими (див. табл. «Теми практичних (семінарських) занять») для виконання на практичних заняттях (max = 30 бал.) та 3 завдання на вибір з переліку тих, що представлені в табл. «Форми і зміст поточного контролю» (max = 45 бал.) + індивідуальне завдання (25 балів) = 100 балів

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна

1. Концепція виховання дітей та молоді в цифровому просторі / Національна академія педагогічних наук України, укл. Кремень В.Г. Київ. 2021. 52 с.
2. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. 261 с.
3. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: навчальний посібник / Г. Г. Швачич, В. В. Толстой, Л. М. Петречук, Ю. С. Іващенко, О. А. Гуляєва, О. В. Соболенко Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.

Додаткова

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Ковачов С., Сичікова Я. Поговори зі мною: діалог зі штучним інтелектом про використання його в навчанні та наукових дослідженнях. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр.* Вип. 1. Бердянськ : БДПУ. 2023. С. 43–55. 10.31494/2412-9208-2023-1-1-43-55.
3. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Проєкт. URL: <https://cutt.ly/WIEWWY0>
4. Мицик Г. М. Використання ІКТ логопедом в умовах сільської місцевості. *Молодий вчений*. 2017. № 7. С. 301–305.
5. Мицик Г. М. Використання цифрових ігор у профілактиці порушення процесу читання у дітей старшого дошкільного віку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 87(1). 2022. С. 68–80. <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4638>
6. Мицик Г. М., Гусак А. А., Черепанова А. С. Щодо формування у здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта практичних навичок організації корекційно-розвиткової роботи під час дистанційного навчання. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр.* Вип. 3. Бердянськ : БДПУ. 2022. С. 80–91. DOI: 10.31494/2412-9208-2022-1-3-80-91
7. Мицик Г. М. Логопедична освіченість та її місце в структурі корекційно-мовленнєвої компетентності батьків дітей дошкільного віку з вадами мови в сільській місцевості. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки: зб. наук. пр.* Бердянськ: ФО-П Ткачук О. В., 2016. Вип. 1. С. 161–167. http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpu_2016_1_28
8. Мицик Г. М., Пришляк М. І. Про впровадження гейміфікації в процес навчання здобувачів спеціальності 016.01 Спеціальна освіта (логопедія). *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр.* 2021. Вип. 1. С. 284–293. doi:10.31494/2412-9208-2021-1-1-284-293
9. Мицик Г. М. Про використання технологій дистанційного навчання при вивченні окремих навчальних дисциплін студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2021. 35 (4). С. 220–227. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-33>
10. Мицик Г. М. Роль Навчально-логопедичної лабораторії у формуванні та розвитку цифрової компетентності майбутніх вчителів спеціальної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2023. Вип. 61. Том 2. С. 272–278. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-2-45>

11. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (проект) / Н. Морзе, О. Базелюк, І. Воротникова, Н. Дементієвська, О. Захар, Т. Нанаєва, О. Пасічник, Л. Чернікова. Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету». 2019. С. 1–53. doi: 10.28925/2414-0325.2019s39

12. Lyndina Y., Martynyuk Z., Tovstohan V., Babichenko A., Mytsyk H., Samoilenko I. Psychological and Pedagogical Technologies in Working with Children with Special Educational Needs: Neuropedagogical Aspect. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2023. 14(1). P. 302–318. <https://doi.org/10.18662/brain/14.1/421>

13. Mytsyk H., Pryshliak M. Telepractice in the System of Providing Correctional and Developmental Services to Children with Speech Disorders: Interaction at a Distance. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. 9 (3). P. 94–105. doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2674>

14. Mytsyk H. Utilizing the opportunities provided by the educational and speech therapy laboratory in the formation and development of future special education teachers' digital competence. Correction and rehabilitation innovations: implementation of European experience : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». 2023. P. 175–200. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-325-5-11>

15. Punie Y., Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu , EUR 28775 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2017. doi: 10.2760/178382

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ. Доступно: <http://edu.bdpu.org>
2. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників. Проект. URL: <https://cutt.ly/WIEWWY0>
3. МОН. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Он-лайн платформа з цифрової грамотності. Доступно : <https://osvita.diiia.gov.ua/>
5. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. URL: <https://cutt.ly/0YNRDTs>
6. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Доступно : <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/Methodychni-rekomendatsii-VERTYKAL.pdf>
7. Сайт БДПУ. Доступно: <http://bdpu.org>
8. UNESCO ICT Competency Framework for Teacher. 2018. 68 p. URL : <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265721>